

Frågor och svar om fjälljakten

Vad är egentligen fjälljaktreformen?

Fjälljakten omfattar jakt på statens marker ovanför odlingsgränsen i huvuddelen av de svenska fjällerna och i renbetesfjällerna i Jämtland. Fram t.o.m. 1992 upplåts jakt i fjällerna i mycket begränsad omfattning. Det var nästan omöjligt för folk att få jaga i dessa områden. 1992 tog riksdagen ett beslut som innebar att man ändrade lagen. Jakt skulle nu upplåtas åt alla. Ganska snabbt upptäckte man att jakttrycket blev för stort. 1997 ändrade regeringen i lagen så att jakt framöver skulle upplåtas till den som var fast bosatt i Sverige. Detta innebar att staten öppnade för allmän jakt på drygt 6 miljoner hektar. Jakten skulle också vara billig och tillgänglig för alla plånböcker.

Vad är fjälljakt?

De flesta tänker på ripjakt över stående fågelhund. En stor del av fjälljakten är också skogsfågeljakt med trädkällare, harjakt med stövare och vinterjakt på ripa.

Vad är problemet nu?

Förra året anmälde några turistföretag till EU-kommissionen det faktum att länsstyrelsen i Norrbotten beslutat om inskränkningar för utländska jägare. Kommissionen skriver då till Svenska regeringen och ställer frågan om inte detta strider emot EU-rätten rörande diskriminering och fri rörlighet för tjänster inom EU. Regeringen borde ha besvarat denna fråga med att säga att regelverket inte strider mot EU-rätten. I stället gav Regeringen Jordbruksverket i uppdrag att anpassa reglerna till EU-rätten. Här börjar problemen. Idag har vi en situation där man från ansvarigt håll säger att det finns en politisk vilja att behålla den fjälljaktmodell vi vant oss vid, medan juristerna på Jordbruksdepartementet menar att lagen måste ändras eftersom den sannolikt förhindrar fri rörlighet i enlighet med EU:s intentioner. Om lagen ändras, står vi inför en problematisk situation i fjälljaktlänen.

Vad vill Svenska Jägareförbundet?

Svenska Jägareförbundet vill

- **att småviltjakten i fjällområdena i första hand skall tillgodose svenska jägares behov av småviltjakt. I mån av utrymme kan jakt också upplåtas till utländska jägare. Utrymmet skall avgöras av länsstyrelserna i de berörda länen.**
- **att regeringen i ett tilläggsdirektiv uppdrar åt Jordbruksverket att göra en konsekvensutredning av en fri fjälljakt (över gränserna). En sådan utredning skall titta på hur frågan hanteras i andra länder, men också på konsekvenser för miljö, biotop, regionalpolitik, medborgarhänsyn etc.**

Vad vill EU?

Det är viktigt att se att EU bara har ställt en fråga till svenska myndigheter. Alla ev. ändringar som görs i reglerna framöver är ett ansvar för den svenska regeringen och kan inte skyllas på EU. Den beslutsvånda som verkar ha drabbat våra makthavare beror alltså inte på att EU framfört krav på förändring.

Måste vi göra som EU säger?

EU har ännu inte sagt någonting. De har ställt en fråga. Kommerskollegium har däremot gjort bedömningen att reglerna skall vara lika för alla och att särbehandling inte får förekomma. Kommerskollegium är en inrättning utan jaktliga intressen.

Vilka möjligheter har utländska jägare att jaga i de andra nordiska länderna?

I Norge (ej medlem i EU) är jakten på statens mark i princip förbehållen dem som är bosatta i Norge. I vissa områden kan man efter skriftlig ansökan medges jakt. Ofta skall man ha någon naturlig koppling till området.

I Finland har kommuninnevånarna gratis jakt i delar av finska Lappland. För övriga områden får man ansöka om jakt. Vad gäller jakt på allmänt vatten, är den förbehållen finska medborgare. Andra kan under vissa omständigheter ansöka om, och få jakt beviljad.

I Danmark är sjöfågeljakt i havet på danskt vatten förbehållen danska medborgare.

Flera andra EU-länder har motsvarande begränsningar för jakt i det egna landet.

Vad har Jägareförbundet gjort i fjälljaktfrågan?

När frågan från EU-kommissionen kom, tog vi direkta kontakter med Jordbruksdepartementet. Tyvärr fick vi inga politiska eller andra signaler på att läget skulle vara så akut som det visat sig vara. I efterhand kan man kanske hävda att vi skulle varit lite mer misstänksamma. Den nya regeringen lovade dock avsevärda förbättringar i regelverken för oss jägare. Vi var trygga med dessa löften. Signalerna från den nye jordbruksministern pekade entydigt i rätt riktning.

När Jägareförbundet insåg allvaret i fjälljaktfrågan, började vi agera gentemot regeringen. Vi har utövat påverkan genom skrivelser, underhandskontakter, uppvaktningar etc. Att jobba mot någon annan målgrupp än regeringen har inte varit aktuellt, eftersom frågan ligger just på regeringens bord. Vi har också jobbat hårt för att väcka frågan i media, men den har hittills inte betraktats som intressant, eftersom det inte funnits någon tydlig nyhet. Först nu börjar det gå upp för många hur allvarligt detta egentligen är. Våra egna huvudmedier har långa pressläggningstider och det som hänt de senaste veckorna har inte kunnat rapporteras i dessa.

Varför gör förbundet ingenting i fjälljaktfrågan?

Kritik har riktats mot Jägareförbundets agerande i frågan och mot enskilda företrädare för förbundet. Vi tar kritiken till oss, men vi vill betona att vi har jobbat aktivt med denna fråga under en lång tid. Den skrotade utredningen (se nedan) är ett exempel på att vi jobbar målmedvetet för rätten att jaga. Hanteringen av många politiska frågor måste emellertid ske i rätt korridorer och saken förs inte alltid framåt av öppen konfrontation. Därför kan det ibland se ut som om det inte görs något. Vi kommer dock att bli ännu tydligare på denna punkt framöver.

Vad hände med fjälljaktutredningen?

Sören Ekström gjorde en fjälljaktutredning som i huvuddrag gick ut på att samebyarna skulle få ett avgörande inflytande över fjälljakten. Jägareförbundet står i denna fråga på den enskilde jägarens och markägarens sida. Om den ekströmska utredningens förslag gått igenom, hade beslutanderätten över jakten i praktiken gått till samebyarna. Tack vare Jägareförbundet skrotades denna utredning och de föreslagna åtgärderna trädde aldrig i kraft. Detta är ett exempel på konkret resultat av förbundets arbete.

Har andra engagerat sig i frågan?

Några privatpersoner med stort engagemang i frågan har bl.a. anmält våra grannländer och deras liknande bestämmelser till EU-kommissionen. Avsikten med anmälningarna är att sprida ljus över det faktum att det som Sverige anklagas för faktiskt är ett vanligt sätt för nordiska länder att skydda egna naturtillgångar och värna de egna medborgarnas intressen. Vi välkomnar en prövning av denna fråga.

Utöver detta har Gruvtolvan och Kiruna jakt- och fiske engagerat sig och driver nu frågan i samma riktning som Svenska Jägareförbundet.

Vilka beslut är tänkbara i denna fråga?

- Vi kan få ett tilläggsdirektiv (se frågan "Vad vill jägareförbundet", ovan) och då kan vi jobba vidare med att tydliggöra de konsekvenser för jakten som en fri rörlighet kan innebära.
- Fattar man beslut om att alla jägare (svenska och utländska) skall behandlas lika i fjällen, innebär det att fjälljakten i ett slag blir tillgänglig för drygt 7 miljoner europeiska jägare.

Vad händer om jakten släpps fri?

Låt oss först konstatera att meningsskiljaktigheter i denna fråga försvårar möjligheterna att nå en bra lösning för landets jägare. Vi är i ett läge där vi jägare måste visa enighet och tillsammans jobba mot det gemensamma målet att garantera svenska jägare fortsatt fjälljakt.

Konsekvenserna av en frisläppt jakt kommer att bli en uppenbar risk att betydligt fler jägare kommer att vistas i fjällen under de intensiva jaktveckorna. Ett stort antal hitresta jägare kommer att innebära stor konkurrens om antalet tillgängliga jaktkort. En mycket stor del av de svenska jägarna kommer då inte att få plats i fjällvärlden. Vi vet heller inte vad en sådan jakt kommer att innebära för miljö- och naturvården. Tidigare erfarenheter av liknande fall pekar på att ett ökat antal tillresta jägare, utan naturlig förankring i de svenska fjällområdena, kan medföra skador på fridlysta viltstammar. Vi vet heller inte om det finns möjligheter för turismföretagarna att i förväg köpa upp jaktkort, för att på så sätt garantera de egna gästerna jakt i fjällen. Bland annat av dessa skäl kräver Jägareförbundet en konsekvensutredning av en förändring i reglerna för fjälljakten.

Hur många berörs av frågan?

Här måste det handla om bedömningar. Ungefär 15 000 jägare med 50-60 000 jaktdagar per år kommer i dagsläget att beröras av besluten i denna fråga.

Vad har vår nye jordbruksminister lovat?

I en artikel i Svensk jakt säger vår nye jordbruksminister att det är rimligt att det system som tillämpas nu kommer att gälla i framtiden. Problemet är att Jordbruksministern just nu väljer att inte säga någonting i frågan. Detta gör hanteringen betydligt svårare för oss som jobbar med frågan. En tydlig markering från ministern skulle sannolikt innebära beslut i rätt riktning.

Var kan man få reda på mer om fjälljaktreformen och vad som händer i frågan?

Följ rapporteringen på denna hemsida eller ta kontakt med något Jägareförbundets kontor i fjälljaktslänen. Du kan också gå direkt till Jägareförbundet Norrbottens hemsida, där frågan följs aktivt och relevanta dokument publiceras löpande.

Under måndagen den 5 mars, kl. 1800 kommer Jägareförbundet Norrbotten, tillsammans med Kiruna Jaktvårdskrets, Gruvtoivan och Kiruna Jakt- och Fiske att hålla en manifestation för fjälljakten i Kiruna Folkets hus.